

TEATER RIO ROSE

HUN HAN HØN

HUN HAN HØN ER STØTTET AF

WWW.RIOROSE.DK

FORORD

Med forestillingen **HUN HAN HØN** undersøger Teater Rio Rose temaet **køn og kønskonstruktioner**. Vi synes, det er et meget aktuelt emne at kaste lys over, fordi vi alle konstant konfronteres med stereotype forestillinger om, hvad køn er, og hvad det består af.

På trods af dette oplever vi et øget fokus på kønnets mangfoldighed, både nationalt og internationalt, og det har inspireret os til at foretage en revurdering af vore traditionelle forståelser af køn. Det er dem, vi med denne forestilling og dette undervisningsmateriale, ønsker at sætte i spil for jer.

Det er vores håb, at **HUN HAN HØN** kan være med til at udvide elevernes opfattelse af både det biologiske og det sociokulturelle køn, og ikke mindst forskellen mellem dem.

Målet er at give eleverne anledning til at undersøge deres bevidste og ubevidste holdninger og følelser omkring emnet, med en forestilling og et undervisningsmateriale, der behandler emnet fra vidt forskellige vinkler.

Undervisningsmaterialet er ment som et supplement til forestillingen, og vi håber det kan åbne for nye diskussioner omkring temaet og dermed styrke den enkelte elevs identitetsforståelse. Ikke mindst i relation til de massive ydre påvirkninger og krav, som konstant trænger sig på i dag.

I arbejdet med undervisningsmaterialet er det vigtigt at understrege, at der ikke er "rigtige" eller "forkerte" svar til materialets forskellige spørgsmål, men at enhver mening og følelse er relevant.

Som underviser kan man frit vælge materialets enkelte afsnit til eller fra alt efter tilrettelæggelsen af undervisningen og materialets relevans for de forskellige fag. Øvelserne kan ligeledes udføres, præcis som det passer ind i undervisningsskemaet.

God fornøjelse!
Teater Rio Rose

INDHOLDSFORTEGNELSE

Om HUN HAN HØN	4
Holdet bag + billetinformatiøn	5
Arbejdsformen - devising.....	6
Definitioner af køn og kønsroller	7
Det tredje køn og historien	8
HUN HAN HØN og sproget	12
Ligestilling og køn	13
Bechdeltesten	15
Litteraturliste	17
Bilag 1: De medvirkende	18
Bilag 2: Hana Pesut: Switcheroo	20
Bilag 3: <i>Lad os prøve negertesten på kønsdebatten</i>	21

HUN HAN HØN og dette skolemateriale er relevant for fagene samfundsfag, historie, oldtidskundskab, dansk, fransk, engelsk og drama.

OM HUN HAN HØN

Findes der noget, der er påbudt eller tilladt for nogle, men ikke for andre, alt afhængigt af køn? Og defineres kønnet forskelligt alt efter, hvor vi bor, hvilken generation eller hvilken samfundsklasse, vi tilhører?

Teater Rio Rose stiller skarpt på de forståelser og de måder, som i dag *kønner* os, med helt nye tidssvarende og inkluderende bud på køn og kønnets diversitet.

Med forestillingen **HUN HAN HØN** undersøger vi vante kønsrutiner og kønsritualer omkring den danske sofa, altså dér, hvor HUN lægger benene over kors, og HAN sidder med spredte ben. Og hvor de i velkendte omgivelser trygt kan flette sig ind i hinanden på langs, fordi tingene er, som de altid har været... eller er de?

Teater Rio Rose giver nye bud på, hvad der kan ske, når normative adfærdsmønstre opløses, og når ingen længere vil eller kan påtage sig de rollemønstre, som vi har fået i arv fra de gamle patriarker.

Men hvem bestemmer så nu, hvad der er normalt eller unormalt? Naturligt eller unaturligt? Hvordan ser vi så på hinanden? Og hvordan ser vi på os selv?

Hvad gør HUN egentlig for at blive en *sand* kvinde, og hvad gør HAN for at blive en *rigtig* mand, og hvis projektet ikke lykkes, er de så utilstrækkelige? Mislykkede fra naturens hånd? Eller er de bare hver for sig den dejligste HØN på jord?

Verden bruger i dag flere og flere ressourcer på at polarisere køn og fremvise kønnenes tydelighed. På samme tid er de vedtagne sandheder om køn mere end nogensinde oppe til forhandling. Også i Danmark. Velkommen til debatten om køn.

HOLDET BAG

Medvirkende: Sandra Yi Sencindiver
Hassan Preisler
Anette Katzmann
Gerard Carey Bidstrup

Koncept og instruktion: Tove Bornhøft
Manuskript: Holdet

Læs mere om holdet i bilag 1.

SPILLESTEDER OG -PERIODER

Teater Nordkraft

Teglgårds Plads 1, 9000 Aalborg

8. – 22. februar 2014. Tirsdag - fredag kl. 19.30, lørdag kl. 16.00

Billetter: Køb på www.teaternordkraft.dk/forestilling/1899 eller reserver på info@teaternordkraft.dk eller tlf.: 98 11 16 66

Husets Teater

Halmtorvet 9, 1700 København V

19. marts – 9. april 2014. Mandag-fredag kl. 20.00, lørdag kl. 17.00

Billetter: Køb på www.teaterbilletter.dk eller reserver hos billetkontoret mandag - fredag kl. 14-18 på tlf. 33 25 13 76

ARBEJDSFORMEN - DEVISING

Teater Rio Roses leder og instruktør, Tove Bornhøft, forsøger altid at udfordre vores fordomme med sine forestillinger. Også denne gang indstiller hun sin optik på det enkelte individs længsel efter anerkendelse og accept i et ofte kulturelt tilbagestræbende samfund.

Dette gør hun med en kunstnerisk praksis, der peger på muligheden for langt mere komplekse og flydende identiteter end dem, vi praktiserer i dag.

Rio Roses forestillinger skabes gennem stadig nye arbejdsprocesser i tæt samarbejde med alle medvirkende. Forestillingens tilblivelsesproces udgør dog altid en researchfase på tre måneder og en prøveperiode på tre måneder.

Øvelsesforløbets progression er som følgende: Gennem første del af prøveforløbet improviseres der over forestillingens overordnede tema. Disse improvisationer optages på video. Efterfølgende nedskrives udvalgte sekvenser ord for ord, bevægelse for bevægelse, hvorefter sekvenserne uddybes og fortættes. De enkelte bestanddele sættes sammen til fragmentariske scener. Ud fra disse færdiggøres manuskriptet. Bevægelsesmønstre koreograferes og scenografiske elementer afprøves.

I den sidste del af prøveforløbet fastlægges det dramaturgiske forløb, og der skabes overgange mellem scener og arrangementer ud fra de faktiske fysiske forhold, som kan være både stedspecifikke og mere traditionelle scener. Alt i alt løber udviklingsprocessen over en periode på ca. seks måneder.

Målet med det kunstneriske greb er at udfordre den enkelte publikums individuelle forestillingsevne. Tove Bornhøft opererer derfor med et publikumsinkluderende rum, hvor det endelige drama først og fremmest udspiller sig i tilskuerens bevidsthed.

Det oplevede/historien repræsenterer derfor heller aldrig kun én sandhed, men en hel mængde sandheder, der igen transformeres til nye sandheder gennem de næste forestillingers publikum. Således indskriver Tove Bornhøfts kunstneriske formsprog sig i en performativt inkluderende og postmodernistisk virkelighed.

I forestillingens udtryk vægtes billede, tekst, musik og koreografi som ligeværdige. Forestillingens endelige form viser sig først til allersidst i forestillingsprocessen. Derfor er det altid en udfordrende arbejdsproces. Vigtigt for forestillingen er det, at den på let genkendelig vis skildrer menneskelige relationer og samfundsforhold på flere niveauer.

DEFINITIONER AF KØN OG KØNSROLLER

På engelsk beskrives køn med to ord. *Sex*, som betyder det biologiske køn, og *gender*, der betyder det sociokulturelle køn, som kommer til udtryk i de kønsroller, som omgivelserne dikterer. På dansk dækker ordet køn begge begreber. Her er nogle andre begreber, der også bruges til at beskrive køn og kønsroller:

DET BIOLOGISKE KØN

Det biologiske køn handler om din krop og defineres ud fra dine indre og ydre kønsorganer, kønskromosomer og hormoner.

Nyere forskning peger dog på, at din hjerne udvikler sig, som den bliver stimuleret til. Forskningen underbygges af, at begreber som mandlighed og kvindelighed gennem forskellige tider og i forskellige samfund har haft vidt forskellige udtryk og indhold. Definitionen af det biologiske køn må derfor siges at være dynamisk og til dels også abstrakt, ligesom andre kønsdefinitioner. Forskningen viser desuden, at variationerne af, hvordan køn kommer til udtryk, er langt større inden for de normative køns kategorier end imellem dem - dvs. at piger kan være langt mere forskellige fra hinanden, end de er fra drenge, ligesom piger kan have langt mere til fælles med drenge end med piger og omvendt.

DET SOCIOKULTURELLE KØN

Det sociokulturelle køn handler om, hvordan de ydre påvirkninger former din identitet. Kønsocialisering i din skole kan operere både synligt og bevidst. Et eksempel på dette er kønsopdelt undervisning. Kønsocialisering kan også operere i det usynlige i kraft af en række stereotypificerende discipliner, fx når HUN altid synger, og HAN altid spiller trommer.

Kønsstereotyper kan også optræde i undervisningsmaterialer, fx når HAN bygger broer, og HUN passer børn osv., eller når der tages kønsbaserede strategier i brug, fx når Rikke bliver sat ved siden af Mads, for at hun kan holde ham i ørerne osv. Begge eksempler er tegn på et bevidst eller ubevidst *valg* af metoder og indhold, som disciplinerer elever til traditionelle og stereotype kønsidentiteter.

KØNSROLLER

Kønsroller er et sæt normer for, hvordan en person med et bestemt køn skal opføre sig i et samfund eller system. Kønsroller viser, hvilke forventninger der knytter sig til det at være pige/kvinde eller dreng/mand.

KØNSIDENTITET

Kønsidentitet handler om din egen oplevelse af, hvilket køn du har. Du fødes ikke med en kønsidentitet. Din kønsidentitet konstrueres gennem din opdragelse og gennem de forskellige fællesskaber, som du indgår i fx venskaber, skole, fritidsinteresser osv.

KØNSUDTRYK

Kønsudtryk handler om, hvordan du udtrykker dit køn. Du kan for eksempel udtrykke dit køn gennem tøj, frisur, kropsholdning og stemme.

DET TREDJE KØN OG HISTORIEN

"(...) Vor oprindelige natur(fysis) var ikke den samme som nu, den var anderledes; For det første var der tre køn, ikke som nu kun to; det maskuline og det feminine. Der var også et tredje køn med træk fra begge de andre. Dette køns navn er det eneste, der har overlevet, kønnet selv er forsvundet; dengang var tvekønnet (andró-gynon) såvel en realitet som et navn med træk fra både hankøn og hunkøn, nu er realiteten væk, tilbage er kun ordet – og det ord er et skældsord (...) når der var tre køn, og når de var som de var, så skyldes det, at det maskuline fra først af var Solens afkom og det feminine Jordens, hvorimod det, der havde del i begge køn, stammede ned fra månen, for også månen har del i begge. Cirkelformede var både de selv og deres bevægelse, fordi de lignede deres forældre."

(Aristofanes, *Symposion*: 189d – 190b)

HØN er betegnelsen for det bestemte kendeord, som det *tredje køn* benævnes med.

I Danmark benytter nogle dog det svenske kendeord HEN og andre det engelske HESHE.

Det *tredje køn* betegnes som et multificérbart køn og afspejler en fleksibilitet i sproget, der ikke alene peger på kønnet HØN, men også på kønnene HUN og HAN og deres inklusion i det tredje køn. HØN knyttes derfor aldrig til gruppen intetkøn.

Inden for den vesterlandske kultur kender vi det *tredje køn* fra antikken, hvor betegnelsen dækker over både en biologisk og en kulturel italesættelse af hermafroditter, kastrater, amazoner og homoseksuelle. I andre dele af verden havde man dengang lignende forståelser for det *tredje køn*.

ET SAMFUND FORBEHOLDT DEN FRIE MAND

Iflg. antikkens livssyn var mennesket som udgangspunkt altid heteroseksuel, men man kunne, såfremt man havde status som en fri mand, vælge at gøre homoseksuelle handlinger. Heraf stammer begrebet *erotik*, som Aristoteles beskriver i værket "Poetikken", hvor et traditionelt seksuelt forhold mellem læreren (manden) og eleven (drengbarnet) dokumenteres.

Diskussioner, og også kritik af de frie mænds erotiske adfærd, omhandlede i antikken udelukkende drengbarnets seksuelle position i forholdet, som den passive og modtagende part, og i forlængelse af dette diskuterede de den mulige feminisering af drengbarnet, som den passive position kunne anspore til. Drengene var borgere i et demokratisk samfund forbeholdt frie

mænd, og derfor harmonerede drengbarnets seksuelle passivposition ikke med den ledende position, som læreren havde til opgave at opdrage ham til, med henblik på et aktivt voksenliv.

Ligesom vi i dag debatterer feminiseringen af demokratiet og 'det faderløse samfund' i forlængelse af kvinders inklusion på arbejdsmarkedet, så debatterede de frie mænd i antikken altså feminiseringen af det antikke demokrati, på baggrund af seksuel praksis. Da kvinder automatisk blev født ind i en passivposition, og i øvrigt ikke var frie borgere, viste demokratiets intellektuelle elite ingen interesse for kvinders seksualitet, man(d) mente simpelthen ikke, at kvinder havde en seksualitet overhovedet.

Efter kristendommens indførelse i Romerriget 390 e.Kr. indførte man dødsstraf for passiv homoseksuel praksis - men det var af helt andre grunde.

DET TREDJE KØN I RELIGIONEN

Kristendommen definerede primært sex inden for reproduktionen, og dette skabte ikke plads til det *tredje køn*. Det samme gælder homoseksualitet. I Biblen, fra 1. Mosebog til Johannes' Åbenbaringer, accepterer Gud udelukkende den seksualitet, som forgår i et ægteskab mellem en mand og en kvinde. Også jødedommen og Islam fordømmer afvigelser fra det normative køn og homoseksualitet.

Men i hinduernes religiøse tekster har man et anderledes fokus, idet teksterne omtaler *hijra*, som er hinduernes betegnelse for det *tredje køn*, og som accepteres fuldt ud.

Inden for buddhismen optræder både køn og seksualitet som en konsekvens af et tidligere liv og det, buddhisterne kalder *karma*. Afvigelser fra kønsnormer og seksualitet fordømmes derfor heller ikke traditionelt af buddhister.

17. ÅRHUNDREDE: PERVERSITETER

I det 17. århundrede ændrer man i Europa definitionen fra at *gøre* homoseksuelle handlinger, som i antikken, til at *blive* homoseksuel. Tidens videnskabsmænd tilføjer homoseksuel til de eksisterende sygdomskategorier. Homoseksuelle afvigelser italesættes som *perversiteter*, et ord der også i dag benyttes i videnskabelige sammenhænge om afvigelser fra vore traditionelle køns- og seksualitetsnormer. Mange ser dog ikke længere disse afvigelser som et tegn på sygdom. Ikke desto mindre opereres mange androgyne mennesker allerede som ganske små til det normative køn, som barnets forældre vælger for dem.

Også i det 17. århundrede handlede debatten om mænds seksualitet, og tegn på seksualitet hos kvinder opfattedes i stadig stigende grad som tegn på fysisk og psykisk sygdom, der i dette århundrede fik betegnelsen *hysteria*. Herfra stammer begrebet hysterisk.

INGEN SANDHED

I dag har vi gjort op med tidligere tiders syn på seksualitet og ligeledes med

sandheden om, at menneskets anatomi automatisk udløser en bestemt 'rigtig' eller 'sand' seksualitet.

I en postmodernistisk optik findes der derfor heller ingen sandhed om den menneskelige 'natur', som kan frigøre et bestemt kønnet potentiale i mennesket, tværtimod. Vort køn ses i dag primært som en konstruktion, der er struktureret og sat i system af udefrakommende magtsystemer og magtstrukturer. Heraf kommer det poststrukturalistiske begreb *at kønne*. Der sættes altså ikke spørgsmålstegn ved, *om* vi kønnes, men *hvorfor* vi kønnes, og hvordan vi automatisk kønner os selv og hinanden.

Påstanden om, at der i menneskets indre skulle findes en bestemt feminin eller maskulin natur, som det enkelte individ kan søge og finde, og derved opnå lykke, anses i lyset af dette som én af magtens undertrykkelsesmekanismer. Mekanismer der, bevidst eller ubevidst, opererer i de kønsmagtstrukturer, der ønsker at forme os ud fra traditionelle normer.

Derfor har postmodernismen forsøgt at genindføre det *tredje køn* i sproget, ikke mindst fordi det tredje køn har muligheden for at indtage en uendelig række af bevidst aktive eller passive positioner i mellemrummet mellem de stivnede poler HUN og HAN. Med det tredje køn tilskyndes der således til langt mere diversitet i etableringen af vores helt egen kønsidentitet.

I forlængelse af genindførelsen af det *tredje køn* har man i Danmark, som tidligere nævnt, dannet det bestemte kendeord HØN. Som dansker kan du også stå som det *tredje køn* i dit pas, det kan man også i blandt andet Australien og Nepal.

En kraftig modstand mod HØN opererer dog stadigvæk vedholdende i fundamentalistiske samfund, fx i det amerikanske bibelbælte, blandt afrikanske kristne og ikke mindst i Iran, hvor man, for at eliminere enhver HØN, foretager kønsskifteoperationer på transkønnede hurtigere end noget andet sted i verden.

For fundamentalistiske samfund er det helt altafgørende, at man fastholder køn i de traditionelle aktiv/passivpositioner, hvor kvinden determineres som det modtagende/passive køn og manden som det skabende/aktive køn, og hvor det tredje køn enten ignoreres eller kriminaliseres.

OPGAVE

- Hvad er det 'Andet køn'?

Se interview med Simone de Beauvoir (1975) på:

www.youtube.com/watch?v=W6hmVO7t_Bs

(interviewet er på fransk med engelsk undertekst)

Læs evt. også: Simone de Beauvoirs 'Det Andet Køn' (1949)

- Hvordan har man historisk opereret med objekt/subjektpositioner i Danmark, og hvordan anvendes de i dag i reklamer, på facebook osv.?

Læs evt. forbrugerombudsmandens retningslinjer for kønsrelateret reklame på:

www.forbrugerombudsmanden.dk/Nyheder-fra-FO/Pressemeddelelser/Koensrelateret-reklame

- Hvad er forskellen på det biologiske køn (sex) og det sociokulturelle køn (gender)?
- Hvis du står opført som det tredje køn i dit pas, kan du så passere grænsekontrollen til et land, hvor fx homoseksualitet er strafbart?
- Hvilket toilet kan du benytte, Ladies eller Gentlemen? Hvor klæder du om i svømmehallen?
- Hvad er queer-nation? Cross-dressing? Cross-gender? Camp?

Se "The Queer Nation Manifesto" på:

www.historyisaweapon.com/defcon1/queernation.html

- Hvorfor er det så vigtigt for nogen samfund at opretholde de traditionelle kønsroller?

HUN HAN HØN OG SPROGET

- ELLER AT DEKONSTRUERE NORMATIVE FORSTÅELSER

I sproganalyser kan man *dekonstruere* de forskellige *kønnede* forestillinger om menneskets 'natur', såsom forestillingen om, at kvinden og manden er født forskellige, ikke blot af krop, men også af væsen, og at de derfor bør indtage og ikke mindst påtage sig visse "naturgivne" kønsroller og kønsdeterminerede funktioner i samfundet.

Dekonstruktivister dekonstruerer ofte normative kønsforestillinger for at afdække de bagvedliggende magtforhold, som ud fra forskellige interesser fastholder kønskategoriene mand/kvinde i deres "naturlige" roller. Med den dekonstruktivistiske praksis peges der først og fremmest på, at køn ikke er noget man *er*, men noget man *gør* eller *gøres* til.

Dekonstruktivismens mål er at vise os, at vi har mulighed for at træde ind i en uendelig række af mellempositioner, som traditionelt ikke anses for at være "naturlige".

Inden for den dekonstruktivistiske forståelsesramme kan mænd eksempelvis gøre empatiske, bange, lyttende, omsorgsfulde handlinger, og kvinder kan gøre fuldstændig det modsatte, uden at nogen af dem sygeliggøres eller *andetgøres* i negativ forstand.

Når kvinder og mænd indtager sådanne mellempositioner, er kvindens opgave ikke længere at gøre manden til mand, eller mandens at gøre kvinden til kvinde, sådan som vi kender det fra kønnets historik. I mellempositionerne gør HUN, HAN og HØN først og fremmest de andre til mennesker.

KØN OG LIGESTILLING

Ligestilling kræver ikke nødvendigvis en analyse af køn, ligesom analyser af køn ikke nødvendigvis kræver ligestilling. Men når ligestilling og analyser af køn kombineres bliver forståelsen dybere og resultatet mere effektivt i alle ligestillingssammenhænge.

Dette betyder ikke, at de to begreber er synonyme med hinanden, eller at de skal blandes sammen, kun at de styrker hinanden.

Ved hjælp af statistikker og simpel matematik kan man finde svar på de fleste ligestillingsproblematikker ud fra spørgsmålet: Hvor mange kvinder og mænd er der tale om, og hvilke resurser har de til rådighed i form af penge, plads og tid?

Ligestilling handler altså om lige vilkår.

Ligestilling indbefatter dog også et mere kvalitativt aspekt, som ikke opnås gennem sammenlægninger af tal. Dette kvalitative aspekt har som mål, at samfundet skal kunne drage nytte af både mænd og kvinders viden, erfaringer og vurderinger, og at mænd og kvinder skal have lige mulighed for at påvirke samfundets forskellige områder. Gennem ligestillingsloven sættes den brede talentmasse i spil, og det gør den, for at vi kan højne samfundskvaliteten.

Ligestillingspolitikken sigter altså også på kvalitet – her defineret som kønsbalance.

For at sikre kvaliteten i det danske samfund har det danske Folketing derfor besluttet, at selve målet for ligestilling i Danmark er, at mænd og kvinder skal have den samme magt til at forme samfundet og deres eget liv. Dette er i samklang med det øvrige Skandinavien og EU's politik.

Køn forbindes altså i en europæisk optik med magt, og store dele af kønsforskningen i dag beskæftiger sig da også i høj grad med relationen mellem magt og køn, og hvordan de forskellige relationer fortolkes.

I Ligestillingsloven kan man læse, hvordan ligestilling og diversitet forbindes direkte med kvalitet.

Se:

Bekendtgørelse af lov om ligestilling af kvinder og mænd på:
www.retsinformation.dk/Forms/r0710.aspx?id=20929

OPGAVE

- Hvad er top-down-politik og hvad er bottom-up-politik, og hvordan opererer disse politikker realpolitisk?

Sammenlign evt. dansk ligestillingspolitik med den svenske ligestillingspolitik ud fra disse politikker.

- Hvad betyder feminisme?
- Hvordan relaterer begrebet sig til demokratiske styreformer og menneskerettighederne?

Se:

FN's Verdenserklæring om Menneskerettigheder (1948) på:

www.menneskeret.dk/menneskerettigheder/historie/kilder+historien/fn's+verdenserklæring+om+menneskerettigheder

Artikel 22 lyder:

Enhver har som medlem af samfundet ret til social tryghed og har krav på, at de økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder, der er uundværlige for hans værdighed og hans personligheds frie udvikling, gennemføres ved nationale foranstaltninger og internationalt samarbejde og i overensstemmelse med hver stats organisation og hjælpemidler.

- Betyder dette, at HUN og HØN ikke hører ind under Artikel 22?
- Og kender du andre sammenhænge, hvor det kun er HAN, der udvælges til at repræsentere mennesket og det at være menneske generelt?
- Hvor stammer denne kønnede praksis fra?
- Er det tredje køns rettigheder præciseret i FN's Verdenserklæring?

Se:

bilag 3, som er et uddrag af kronikken *Lad os prøve negertesten på kønsdebatten*

- Hvad er det for nogle pointer, Sanne Søndergaard prøver at få igennem i sin tekst?
- Virker det?
- Efterfølgende har der været en del debat om kronikken. Hvorfor tror du, den virker provokerende?
- Provokerer den dig?

BECHDELTESTEN

Testen blev introduceret af tegneserieforfatteren Alison Bechdel i striben *Dykes to Watch Out For*. Her udtaler en kvinde, at hun kun ser film, som består følgende test:

1. Der er mindst to navngivne kvinder
2. Som taler med hinanden*
3. Og som taler om andet end mænd

**Samtalen skal ikke nødvendigvis have central betydning for filmens plot eller handle om noget særlig vigtigt eller klogt. Den skal blot handle om noget andet end mænd.*

Det kan umiddelbart virke som den letteste sag i verden at lave en film, der opfylder kravene i Alison Bechdels test, ikke desto mindre klarer forbavsende få film dette. Også i vor tid består højst 2 ud af 10 Oscarnominerede film testen.

Alison Bechdel

Se:

Dagbladet Information: "Kan kvinder snakke om andet end mænd?"
www.information.dk/blog/anders-haahr-rasmussen/294635

The Oscars and The Bechdel Test (2011)
www.youtube.com/watch?v=PH8JuizIXw8

I Sverige får film mærket 'A' på plakaten, hvis de består Bechdeltesten og i øvrigt ikke portrætterer kvinder på en måde, der er ensidig eller stereotyp.

Som I kan se på YouTube, er andre kommet med bud på en udvidelse af Alison Bechdels filmtest, fx at de to navngivne kvinder i filmen, som taler med hinanden, og som taler om andet end mænd, taler i mindst 60 sekunder.

Har du også et bud på en udvidelse, og hvad ønsker du at tilføje?

OPGAVE

- Kan din yndlingsfilm eller din foretrukne tv-serie bestå Bechdeltesten og hvis ikke, hvilke film har du set, som kan?
- OBS! Har du en testvinder? Så kan du tilføje den til Bechdel Test Movie List på:
<http://bechdeltest.com>
- Hvad dækker begrebet male-gaze over? Hvor stammer begrebet fra, og hvilken betydning har det i nyere tid fået for bevidstheden om kønnenes objekt/subjekt-positionering i film?
- Hvordan kan man være objekt for et blik i andre sammenhæng end film?

Se introduktionen til Laura Mulvey and the Male-gaze på:

www.youtube.com/watch?v=0lxLhcmhPp0

(videoen er på engelsk)

- Hvad betyder scopophilia, og hvordan opererer scopophilia andre steder end film fx i de sociale medier?

LITTERATUR

Platon: *Symposium*, "Aristofanes' tale" 189c-193d
ISBN-13: 9788772896960, Museum Tusulanum

Aristoteles: *Poetik*,
ISBN-13:9788741233789, Forlaget Hans Reitzel

Beauvoir, Simone de: *Le Deuxieme Sexe*,
ISBN-13:9782070323524, Forlaget Distribooks Inc

Lykke, Nina: *Kønforskning, en guide til feministisk teori, metodologi og skrift*,
ISBN-978-87-593-1330-5, Forlaget samfundslitteratur, Frederiksberg 2008

Butler, Judith: *Kønsballade*,
ISBN-13:9788792600011, Forlaget THP 2011

Hansen, Jette: *Patteprinsen og de skinhellige dragger*,
ISBN-978-87-92523-88-4, Jette Hansen og C&K Forlag ApS 2012

Kaufman, Michael & Kimmel, Michael: *The Guy's Guide to FEMINISM*,
ISBN 978-1-58005-362-4, Seal Press 2011

Engström, Lars Einar: *En mandschauvinists bekendelser*,
ISBN: 987-87-11-31475-3, Aschehoug Dansk Forlag A/S 2007

Rasmussen, Anders Haahr og Bartfai: *Mandens byrde*,
ISBN: 978-87-7514-3757, Forfatterne og Informations Forlag 2013

Vincent, Norah: *Forklædt som mand*,
ISBN: 987-87-91604-00-3, Adlandia 2006

<http://www.ekkofilm.dk/artikler/hollywood-mangler-ligelon-og-ligestilling>

Bilag 1

Medvirkende

TOVE BORNHØFT – KUNSTNERISK LEDER OG INSTRUKTØR

Født 1956. I 1985 stiftede hun Teater Rio Rose sammen med Daniela Piccari og har siden da været kunstnerisk leder af teatret.

Tove har arbejdet enten som skuespiller, instruktør, koreograf, forfatter, scenograf eller flere af delene på alle Teater Rio Roses forestillinger, herunder BLAH BLAH BLAH, SLAGMARK # 1, # 2, # 3 og # 4, HIMMEL OG JORD, VERDENSRUM og SORT PÅ HVIDT.

Hun har turneret med Teater Rio Rose i Danmark, Sverige, Norge, Finland, Estland, England, Skotland, Tyskland, Frankrig, Polen, Ungarn, Italien, Spanien, Kroatien, Rusland, Østrig, Japan og Canada. Medinitiativtager til Scenekunstnere Uden Scene/SUS. Medlem af refusionsudvalget under Kulturministeriet fra 2001-2005.

PRISER, LEGATER OG NOMINERINGER

2013 og 2012 Arbejdslegat fra Statens Kunstfond, 2012 Arbejdslegat fra Dansk Skuespillerforbund. 2008 Arbejdslegat fra Statens Kunstfond; 2008 SLAGMARK nomineret til Reumertprisen for Årets Store, lille Forestilling; 2007 Præmieret af Statens Kunstfonds Film- og Scenekunstvalg for instruktion af BLAH BLAH BLAH; 2005 HAIKU nomineret af Dansk ITI til den japanske Uchimura Pris; 2003 TA' TITING nomineret til Reumertprisen; 2000 HAIKU og SE MIG vinder af Reumertprisen for Årets Børneteaterforestilling.

ANETTE KATZMANN – SKUESPILLER

Født 1960.

Uddannet på Århus Teaterskole ved Århus Teater.

Har arbejdet freelance på bl.a.: Teater Rio Rose, hvor hun medvirker i HIMMEL OG JORD, SLAGMARK # 1 og # 2 og VERDENSRUM. Derudover har hun medvirket i en lang række forestillinger på Århus Teater, Bellevue Teatret, Kaleidoskop, Bådteatret, Holbæk Egnsteater, Marionet Teatret, Det Lille Teater og Rejsescenen.

Af tv og Filmproduktioner har hun medvirket i: FLUERNE PÅ VÆGGEN, HOTELLET, REJSEHOLDET og ARVINGERNE.

PRISER OG NOMINERINGER

2008 SLAGMARK Teater Rio Rose, nomineret til Reumertprisen for Årets Store, lille Forestilling; 2005, DEN RØDE STARUT, Det Lille Teater nomineret til Reumertprisen for Årets Børneteaterforestilling.

SANDRA YI SENCINDIVER – SKUESPILLER

Født 1980.

Uddannet fra Skuespillerskolen v. Aarhus Teater 2007. Har arbejdet freelance som skuespiller på bl.a.: Nørrebro Teater, Husets Teater, Camp X Rialto, Bådteatret, Århus Teater, Katapult, Entréscenen, Caféteatret, Ålborg Teater og Teater Momentum. Af Tv og Filmproduktioner har hun medvirket i: LIVVAGTERNE 2, 2900 HAPPINESS, FORBRYDELSEN 2, PIGER PÅ PRØVELØSLADELSE.

Desuden er hun medstifter af teatret DANSKDANSK.

Nomineringer

2009 TEATERKONCERT BEACH BOYS, Aarhus Teater nomineret til Reumertprisen for Årets Musikteater/show.

HASSAN PREISLER – SKUESPILLER

Født 1969. Uddannet skuespiller fra Centre for the Performing Arts i København 1995-1999.

Har spillet hovedroller i en lang række produktioner, herunder i DET HALVE KONGERIGE, SERVICE SELVMORD, KORTTEGNERENS SORG og TALE I TUNGER, og på film i STYKKE FOR STYKKE, GRØNNE HJERTER, ROMANTISK NOSTALGI og SMÅ FEJL. Hassan har undervist på teaterskoler og universiteter, instrueret på teatre, afviklet kulturprojekter i ind- og udland og produceret dokumentarfilm.

Desuden er han medstifter af teatret DANSKDANSK og har for nylig udgivet bogen BRUN MANDS BYRDE.

GERARD CAREY BIDSTRUP – SKUESPILLER

Født 1968. Uddannet fra skuespillerskolen ved Odense Teater, Kort og dokumentar filmskolen samt Esper Studio i NY. Er netop i gang med at færdiggøre auteur-diplomuddannelsen fra Scenekunstens udviklingscenter.

Har medvirket i en del film- og Tv-produktioner, her kan bl.a. nævnes filmene ANNA, EN SKØNNE DAG, STILLE VAND, DEN SIDSTE REJSE og FLUGTEN samt Tv-serierne RITA, MAJ OG CHARLIE, EDDERKOPPEN, KRØNIKEN og ØRNEN.

Af teateropgaver kan nævnes: ROBIN HOOD, Det Kongelige Teater, ASHES TO ASHES, Statens Teaterskole, JEPPE PÅ BJERGET, Holbæk Teater, DE TRE MUSKETERER, Det Kongelige Teater, SKATTEØEN, Folketeatret, PANKRAK, Kaleidoskop, THERMOPYLÆ, Det Kongelige Teater, TRAINSPOTTING, Mammutteatret og SIDSTE BREVE FRA STALINGRAD, Mungo Park.

BILAG 2

<http://sincerelyhana.com/>

make MAKE AND BLACK & YELLOW PRESENT by:

HANA PESUT

SWITCHEROO

EXHIBITION & BOOK LAUNCH

OPENING RECEPTION
JULY 12TH 7 – 11^{PM}

EXHIBIT RUNS
JULY 12TH – 19TH

257 E. 7TH AVE VANCOUVER BLACKANDYELLOW.CA MAKEISAWELCOME.COM SUPPORTED IN PART BY CLOU THISISCLOU.COM

The photograph shows four models standing in two pairs against a red brick wall. Each pair consists of a man and a woman. They are wearing matching outfits: a long, light-colored trench coat over a dark top and skirt or pants, and a red and black plaid jacket. The woman in each pair is holding a small yellow bag. The man in each pair is wearing a dark top and pants. The overall aesthetic is urban and fashion-forward.

BILAG 3

Politiken Debat

KRONIKEN 28. DEC. 2013

Lad os prøve negertesten på kønsdebatten

Søg og erstat og du vil se, at fordommene om kvinder lever med samme kraft som fordomme om farvede gjorde det i tider, hvis forhold til ligestilling vi ellers ikke bryder os om.

Af **SANNE SØNDERGAARD, KOMIKER OG FEMINIST**

UDDRAG 1 KRONIK:

Jeg er født som hvid, men det holdt op med at være et privilegium for mange, mange år siden. Siden 70'erne har negre ikke lavet andet end at få os hvide til at skamme os over at være hvide. Det kan ikke være rigtigt!

Det er længe siden, hudfarve betød noget i denne verden. Så jeg kan simpelthen ikke forstå, hvad negre bliver ved med at brokke sig over. Verden er fair og fuld af lige muligheder for alle. Så negre har selv et ansvar for at komme frem i verden.

Det hjælper dem ikke at sætte sig ned og klynke offeragtigt over en diskrimination, der ikke længere findes.

At der er meget få negre på toppen af samfundet har intet med diskrimination fra de hvides side at gøre. Det er bare fordi de ikke vil deres karrierer nok. Måske har negre nogle andre prioriteringer.

Vi er jo heller ikke ens fra naturens side. Det betyder noget for hvide at gøre karriere og tjene penge – negre går mere op i familie, børn og nære relationer og den slags.

Derfor vil det også være ekstremt unfair at begynde at indføre kvoter og pengepuljer som lokkemidler for at ansætte negre i bestyrelser og professorater og den slags. Negre er jo allerede ligestillede med de hvide, så den slags vil være diskrimination mod hvide.

Når negre ikke selv kan finde ud af at få topposter og professorater, kan vi konkludere, at de slet ikke er lige så interesserede som os hvide.

Så ingen skal ikke komme her og påstå, at det har noget med 'underliggende strukturer' at gøre. Hvis der fandtes sådan nogle, tror I så ikke, jeg havde opdaget dem, hva'!?

Jeg er ikke særlig privilegeret, fordi jeg er hvid, det kan jeg ikke se nogen steder. Og jeg er slet ikke racist! Jeg lægger faktisk overhovedet ikke mærke til andre menneskers hudfarver. Jeg behandler alle lige.

Det kan da godt være, at der er masser af undersøgelser, der viser, at hjernen er fuld af fordomme om negre. Fordomme, som mennesker ikke selv kan styre, at de har – men jeg har ikke medvirket i nogen undersøgelser, for så tror jeg nok, at resultaterne ville have set helt anderledes ud.

I min verden findes racer nemlig slet ikke. Jeg ser bare mennesker, ikke hudfarver!

Og ja, jeg ser selvfølgelig flest hvide mennesker. Jeg kan da godt se, at stort set alle, der udtaler sig i medierne, er hvide, men det er nok bare, fordi hvide har mere at sige.

At stort set alle film handler om hvide, og at hvide skuespillere derfor har meget bedre muligheder, er jo bare, fordi historier om hvide er mere spændende. Det er de film, som de fleste vil se – inklusive negre selv.

Det er, ligesom når jeg laver jokes om, at negre er dummere eller er dårligere bilister, det er bare humor. Mange negre griner selv med.

Og det er altså ikke noget, de har lært sig at gøre, fordi de har været undertrykt engang og de undertrykte selv reproducerer de privilegeredes position for at undgå at få problemer eller sådan noget akademisk ævl. De griner, fordi jeg er sjov. Punktum!

UDDRAG 2 KRONIK:

Generelt bør negre faktisk være mere taknemmelige for os hvide, der driver samfundet videre. Men næ nej, det er nærmest, som om at jo bedre de hvide gør det, desto værre er det for negre, fordi de står i skyggen.

Men at der sidder hvide på de fleste magtpositioner i samfundet har intet med såkaldt 'underliggende strukturer' eller old white-netværk at gøre.

Hvis en neger tager en uddannelse og har et ordentligt cv, så har negeren faktisk bedre chancer for at komme til tops end en hvid har. For eksempel arbejdede jeg engang på et kontor, hvor der var en negermellemlider, så jeg tror nok lige, at mit ene anekdotiske eksempel beviser, at al forskning om diskrimination er fuldstændig forfejlet!

I øvrigt havde negermellemlideren helt sikkert kun fået den stilling på grund af sin hudfarve. Ja, fordi når man er den eneste neger på kontoret, så er det klart, at ledelsen særbehandler én, fordi den politiske korrekthed får overtaget, og så er alle ligeglade med, om negeren også er kompetent nok.

Hvilket negeren åbenlyst ikke er, når vi hvide kan bruge hudfarven som forklaring på negerens succes!

Men sådan er det i dag. Negre behøver ikke arbejde lige så hårdt som de hvide, fordi de bliver favoriserede. Det er dér, ligestillingen mellem hudfarverne er nået til: Alle dem, der påstår, at de kæmper for lige muligheder for hvide og negre, kæmper i virkeligheden for at få negre frem på de hvides bekostning.

UDDRAG 3 KRONIK:

Lige for tiden er det også blevet populært for negre at snakke om hverdagsracisme; at de hvide råber efter dem og rager på dem på gaden og den slags.

Altså for det første må de så holde op med at se så fristende ud. Det er faktisk svært at beherske de hvidelige hormoner, når negre sådan går rundt med udslået afro.

Desuden er der nogle negre, der godt kan lide den form for opmærksomhed, så hvordan skulle jeg som hvid kunne vide, hvor grænsen går?

Og jeg kan slet ikke se, hvordan det kan hjælpe på min forståelse af andres grænser, at der bliver snakket om det i medierne hele tiden. Nej, negre, der føler sig utilpasse, må lære at sige fra. Det kan ikke være min opgave at sætte mig ind i andres situation – også der må de selv tage lidt ansvar.

Men nej, nej, negre spiller offerkortet igen og igen. Så derfor er jeg som hvid selvfølgelig nødt til at gå ud og pointere, at vi må holde op med at snakke om de her problemer.

For når jeg ikke kan se problemerne, så findes de altså ikke! Har vi ikke snart fået slået det fast!?

Og hvis du synes, jeg siger nogle voldsomt racistiske og urimelige ting i denne Kronik, vil jeg bede dig lave en søg-og-erstat på teksten:

Erstat alle 'de hvide' med ordet 'mænd', alle 'negre' med ordet 'kvinder', ordet 'hudfarve' med ordet 'køn' og 'racisme' med 'sexisme'. (Udtalelsen om en 'negerminister' er i øvrigt direkte kopieret fra et citat af professor Hans Bonde – han sagde det dog om Helle Thorning-Schmidt, hvor jeg har sat Manu

Sarens navn ind i stedet).

Hvis du laver den ordombytning, vil du se, at jeg ikke har sagt noget her, der ikke bliver sagt jævnlig i kønsdebatten.

Synes du, det er mere rimeligt?

UDDRAG FRA:

<http://politiken.dk/debat/kroniken/ECE2169275/lad-os-proeve-negertesten-paa-koensdebatten/>: